

Den israelske værnepligt er hård, men hvad er alternativet?

Den danske dokumentar "Uskyld" om unges værnepligt i Israel gjorde indtryk. Men det gælder i Israel som alle andre steder, at uskyldstab hører med til livet, skriver Jesper Bacher

Jesper Bacher



Militærtræning i Israel fra dokumentarfilmen "Uskyld".

"Uskyld" lyder titlen på en dansk dokumentar af den herboende israelske instruktør Guy Davidi om de unge israelere, som ikke kan forlige sig med hærens stilling i det israelske samfund og den årelange og i deres øjne moralsk kompromitterende værnepligt. Værnepligten føles som et uskylds- og illusionstab og et sjælemartrende kompromis med deres egne værdier. Nogle af dem bliver militærnægtere, andre aftjener deres værnepligt med stor uvilje, væmmelse og fortvivlelse.

Vi har jo også haft militærnægterne i Danmark, indtil værnepligten blev så indskrænket, at det blev let at slippe for at komme i trøjen, men i Israel er det helt anderledes kontroversielt og omkostningsfuldt at være militærnægter. Hæren fylder på en helt anden måde i Israel end i Danmark. Med tre års værnepligt for mænd og to år for kvinder er hæren en integreret del af den nationale kultur og militærtiden en fælles baggrund for rigtig mange israelere. Dertil kommer, at Israels nationale eksistens er åbenlyst afhængig af en stor og slagkraftig militærstyrke. Det er paradoksalt at ville Israel uden at ville hæren, for der ville slet ikke være noget Israel uden hæren. Og i baggrunden ligger den traumatiske erfaring, at sidste gang jøderne ikke kunne forsvare sig selv, endte det i holocaust.

Med det in mente bliver det meget svært at være pacifist og lægge afstand til hæren som ung israeler. Her ser vi lige bort fra, at det kun er alt for let for de unge israelere, der tilhører det ortodokse segment, og som helt urimeligt tilstedes retten til at bytte deres værnepligt med religiøse studier.

Guy Davidi lod de unge mennesker og soldater udtrykke deres samvittighedskvaler i ord og billeder, og en af dem, Halil, erklærede, at verden er fuld af ondskab, udnyttelse, uretfærdighed og smerte og "da jeg gik ind i militæret, blev jeg en del af det, der skabte alt det".

Lignende toner kunne høres fra de andre unge, som i øvrigt var ganske velkrivende ofte med poetisk nerve. Og det er virkelig hjerteskrærende, hvad det israelske samfund kræver af sine unge mennesker gennem den lange og ofte livsfarlige værnepligtstid. Da min yngste søn gik ind i Den Kongelige Livgarde, havde jeg ingen bekymringer set i forhold til de israelske mødre og fædre.

Men når det er sagt og anerkendt, hvad er så alternativet? Mon verdens ondskab, udnyttelse, uretfærdighed og smerte bliver mindre, hvis israelerne nedlægger våbnene og ikke længere træner deres unge til at forsvare landet? Det bliver i hvert fald helt sikkert ikke mindre for israelerne, selvom Hamas ville få anderledes gunstige arbejds- og terrorbetingelser. Er pacifisme ikke en luksus, man kan nyde i ly og læ af andres forsvarsvilje? "Uskyld" gjorde indtryk, men det gælder i Israel som alle andre steder, at uskyldstaben hører med til livet. Det kan godt gøre ondt, når virkeligheden melder sin ankomst, men et menneske skylder at tage sin skyld og gøre sin skyldighed.

Jesper Bacher er sognepræst.